

בש"פ 2986/14 - מדינת ישראל נגד אביתר יצחק

בבית המשפט העליון
בש"פ 2986/14

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: אביתר יצחק

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 - ת"פ 3643-08-13 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו

תאריך הישיבה: ז' באייר התשע"ד (7.5.2014)

בשם המבקשת: עו"ד עמנואל לינדר, עו"ד ליאת בכור

ועו"ד ליאת גולדשטיין-שוורץ

בשם המשיב: עו"ד יניב שגב ועו"ד דריה גולדין

החלטה

בקשה ראשונה להארכת מעצרו של המשיב במאה חמישים ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996.

1. נגד המשיב ושלוש חברות שהיו בבעלותו ובניהולו (להלן: הנאשמים), הוגש ביום 1.8.2013 כתב אישום הכולל שלושה אישומים, ומייחס להם מספר רב של עבירות, שעניינם עבירות מס והלבנת הון.

האישום הראשון הוגש בגין 723 עבירות בנסיבות מחמירות לפי סעיף 117(ב)(8) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: חוק מע"מ); 22 עבירות בנסיבות מחמירות לפי סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק

מע"מ; עבירה לפי סעיף 117(ב)(6) לחוק מע"מ; עבירות לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה [נוסח משולב], התשכ"א-1961 בנסיבות מחמירות; עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע לפי סעיף 499 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בגדר האישום השני, ייוחסו לנאשמים עבירות של הלבנת הון לפי סעיפים 3(א) ו-4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000. באישום השלישי, המיוחס למשיב לבדו, יוחסה לו עבירה של שיבוש מהלכי חקירה ומשפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

ביום 23.12.2013 תוקן כתב האישום, לבקשת המשיב, וצורפו אישומים נוספים מכתב אישום קודם אשר הוגש נגדו בת"פ 23947-10-10, בעבירות מס דומות של שימוש בחשבוניות פיקטיביות וניכוי מס תשומות שלא כדין במיליוני שקלים במהלך שנת 2009 – עבירות לפי סעיף 117(ב)(5) יחד עם סעיף 117(ב)(3) לחוק מע"מ.

2. פרטי כתב האישום, כמו גם ההחלטה בבקשה שהוגשה למעצר עד תום ההליכים, הובאו בהרחבה בהחלטתו של השופט שהם מיום 10.10.2013, שניתנה בערר שהוגש על החלטתו של בית המשפט המחוזי לדחות את בקשת המדינה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים (בש"פ 6573/13 מדינת ישראל נ' אביתר (10.10.2013)). בפרשה מסועפת זו של החדרת זהב מתחומי הרש"פ לישראל והלבנתו תוך שימוש בחשבוניות פיקטיביות, ניתנה החלטה לגבי שני מעורבים נוספים בפרשה בשם כפיר מויאל ואילן שפק, שאף הם נעצרו עד לתום ההליכים (החלטת השופט זילברטל מיום 20.10.2013 בבש"פ 6393/13 שפק נ' מדינת ישראל (20.10.2013)).

משכך, אקצר בדברים ואציין בתמצית כי על פי הנטען בכתב האישום, המשיב – המנהל של שלוש החברות הנאשמות עמו בכתב האישום – רכש מאדם בשם סמואל כוכב (להלן: כוכב) זהב שחור שמקורו בשטחי הרשות הפלסטינית. כדי להכשיר את הכנסת הזהב לישראל לצורך מכירתו או ייצואו, קשר המשיב קשר עם כוכב, ליתן כסות חשבונית פיקטיבית לעסקאות, כביכול מדובר בהתנהלות מסחרית לגיטימית. במסגרת זו, קשרו השניים, יחד עם אחרים, קשר להוצאת חשבוניות מס פיקטיביות וניכוי בדיווחיהן למס הכנסה ולשלטונות מע"מ, כדי להתחמק מתשלומי מס הכנסה ומע"מ. לפי כתב האישום, באופן זה התחמקו הנאשמים מתשלום מס במקור, שהיה עליהם לנכותו, בסכום של 86,485,536 ₪, וסייעו לאחר להתחמק מתשלומי מע"מ בסכום של 36,637,287 ₪. כמו כן, בוצעו עבירות הלבנת הון בסכום של כ-159 מליון ₪.

באישום השלישי נטען כי החקירה הגלויה של משטרת ישראל ורשות המיסים בפרשה החלה ביום 16.6.2013, ובסמוך לכך נעצרו רבים מהמעורבים. ביום 2.7.2013 נדרש המשיב להתייצב לחקירה, אך חרף חיפוש שנערך בביתו בניסיון לאתרו, לא אותר במועד זה. החל מיום 2.7.2013 ועד ליום 16.7.2013, בוצעו פעולות חקירה רבות ומגוונות בניסיון לאתר את המשיב, אך למרות שהלה ידע כי הוא דרוש לחקירה, הוא נמנע מלהתייצב במשטרה. לפי הנטען, המשיב הסתתר ואף נקט במספר אמצעים כדי למנוע את איתורו, לרבות החלפת מקומות לינה, שימוש במכשירים סלולאריים מזדמנים, כיבוי המכשיר הקבוע שלו ושל בת זוגתו והסתרת רכבו האישי. רק ביום 16.7.2013 יצר המשיב קשר עם היחידה החוקרת, ובאותו יום הוא נעצר.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה לעצור את המשיב עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

ביום 28.8.2013 התקיים דיון בבקשה למעצר עד תום ההליכים. כב' השופט צ' גורפינקל קבע כי קיימות ראיות לכאורה עמוד 2

כנגד המשיב אשר יוצרות עילת מעצר לנוכח טיב העבירות והיקפן. עם זאת, נקבע כי עוצמת הראיות חלשה מזו הקיימת בעניינם של מויאל ושפק, הרוכשים האחרים של הזהב מסמי כוכב, ועל כן יש לשקול חלופת מעצר. נקבע כי ככל שניתן לשקול חלופת מעצר, הרי שיש מקום להגבילה נוכח התנהגותו המפלילה של המשיב בחקירה וניסיונו להתחמק מהליכי חקירה ולהעלים את רכבו, מה שמעלה חשש להמשך התנהלותו בהליכי המשפט. בהתאם הורה בית המשפט על עריכת תסקיר מעצר לבחינת מסוכנות המשיב ולבחינת חלופת מעצר.

בתסקיר שירות המבחן מיום 26.9.2013 הובעה התלבטות לגבי האפשרות לשחרר את המשיב לחלופת מעצר, לאור ההתרשמות כי הוא מתקשה להכיר בבעיה כלשהי בהתנהגותו ונטה להציג את עצמו כקורבן. עוד צוין, כי המשיב "השאיר רושם כי רב הנסתר על הגלוי בכל הקשור להתנהלותו ודפוסי חשיבתו". בנסיבות אלה, נקבע כי קיים קושי להעריך את רמת הסיכון הנשקפת מהמשיב, להישנות מעשים דומים, אך אפשר כי החלופה שהוצעה על ידו עשויה להפחית את רמת הסבירות להישנות מעשים דומים לאלו המיוחסים לו.

ביום 2.10.2013 ניתנה החלטת השופט צ' קאפח לפיה יש לשחרר את המשיב לחלופת מעצר. על החלטה זו הגישה המבקשת ערר.

4. בהחלטה מיום 10.10.2013 קיבל השופט א' שהם את הערר. נקבע כי גם אם באופן יחסי הראיות לכאורה בעניינם של שפק ומויאל חזקות יותר, אין בכך כדי לפגום בקביעתו של השופט צ' גורפינקל כי קיימות ראיות לכאורה בענייניו של המשיב. יתרה מזו, גם אם נקבל הטענה כי מדובר בתשתית ראייתית בעלת עוצמה "חלשה", יש לאזן בין עוצמת הראיות לבין עוצמתן של עילות המעצר וטיבן. בהתאם נקבע כי לא ניתן לשחרר את המשיב לחלופת מעצר לאור קיומן של שתי עילות מעצר בעניינו – עילת המסוכנות ועילת השיבוש. נקבע כי קיים חשש מוחשי וקונקרטי להישנות מעשים דומים בעתיד, בשל חלקו המרכזי לכאורה של המשיב בפרשה וההליכים שננקטו נגדו בגין ביצוע עבירות דומות. עוד נקבע כי קיים חשש ממשי לשיבוש מהלכי משפט והימלטות מהדין וזאת על רקע הנטען נגד המשיב במסגרת האישום השלישי.

למען שלמות התמונה, אציין כי בקשה לעיון חוזר שהגיש המשיב, נדחתה בהחלטה מיום 20.1.2014 על ידי השופט צ' קאפח.

5. ביום 8.9.2013 הוחלט על איחוד תיקים, והוגש כתב אישום מאוחד בענייניו של המשיב ובעניינם של שני המעורבים אחרים בפרשה, אילן שפק וכפיר מויאל, אשר כתב האישום שהוגש כנגדם מייחס להם עבירות דומות לאלו שיוחסו למשיב ולחברות שבבעלותו.

משחלפו 90 ימים וטרם נסתיים משפטו של המשיב, הגישה המדינה בקשה להאריך את מעצרו של המשיב ב-150 יום נוספים. במקביל, הוגשה בקשה דומה כנגד אילן שפק וכפיר מויאל, ואשר נדונה בפני השופט צ'זילברטל.

6. המשיב התנגד לבקשה והלין בעיקר על כך שכתב האישום נגדו אוחד עם כתב האישום של שפק ומויאל על אף התנגדותו,

ולמרות שאין קשר עובדתי בין הפרשיות בהם מעורבים מויאל ושפק לבין הפרשיות המיוחסות לו בכתב האישום. לטענת המשיב, מספר העדים כנגדו קטן בהרבה מזה של שפק ומויאל והתנהלותו הדינית שונה מהתנהלותם. כך, לדוגמה, המשיב הודיע כי הוא מוותר על שמיעתם של 159 עדים, הוא התנגד לכל הבקשות של מויאל ושפק לדחיית דיונים, היה הראשון ליתן מענה מפורט לכתב האישום, והיחיד שמסר עד כה הודעה לפי סעיף 144 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ). מתוך 30 העדים שאמורים להעיד בחודשים הקרובים, רק 3 עדים רלבנטיים מבחינת המשיב, וניתן לסיים חקירתם של עדים אלה תוך חצי יום. אך לאחרונה ביטל בית משפט קמא מועדי הוכחות שנקבעו לחודש הקרוב, מאחר שטרם הושלמו ההליכים המקדמיים לפי סעיף 144 לחסד"פ על ידי שני הנאשמים האחרים. נוצר אפוא מצב בו המשיב נגרר בעל כורחו אחר השניים האחרים, שהמשפט המתנהל כנגדם הוא בחינת "מגה-תיק", בעוד שאם משפטו היה מתנהל בנפרד, ניתן היה לסיימו תוך זמן קצר. במצב דברים זה, ברור כבר כעת כי התקופה של 150 ימים לא תספיק כדי לסיים את המשפט, וככל הנראה, גם פרשת התביעה לא תסתיים בפרק זמן זה.

לתמיכה בטיעונו, הגיש המשיב, בין היתר, עיקרי טיעון וטבלה המסכמת את התקדמות ההליך העיקרי, על מנת להמחיש כי כל עיכוב בהתקדמות ההליך מקורו במויאל ושפק, שני הנאשמים האחרים.

עוד נטען כי אך לאחרונה נתחוויר למשיב כי חלק מחומרי החקירה חסרים, והוגשה על ידו בקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ.

אשר לטענה להתחמקות מן הדין, נטען כי המשיב לא קיבל זימון לחקירה, ולא ידע היכן נמצא רכבו, אך מסר למשטרה כי ניתן לאתר את הרכב באמצעות האיתורן שהותקן בו.

7. אקדים ואציין כי מעצרם של מויאל וכפיר הוארך ב-150 יום לבקשת המדינה, בהחלטתו של השופט צ' זילברטל מיום 11.5.2014 (בש"פ 2435/14). עוד אציין כי מאז מעצרו של המשיב, כוכב הורשע ונדון לעונש מאסר של שש שנים, ולכך משמעות נכבדה מבחינת המשיב. זאת, מאחר שכוכב, כשמו כן הוא, "מכבד" כציר עיקרי בפרשיה שבפנינו, כמי שרכש את הזהב השחור ומכר אותו למשיב, שמכרו הלאה ליצואני זהב ישראליים תוך הנפקת חשבוניות פיקטיביות.

8. איני רואה להכביר מילים אודות תכליתו של סעיף 62 לחוק המעצרים, באשר הדברים ידועים ומצאו ביטוי במאות החלטות שניתנו על ידי בית משפט זה. בקשה להארכת מעצר מעבר לתקופה של תשעה חודשים מצריכה איזון בין האינטרסים הנוגדים של חזקת החפות והזכות לחירות של הנאשם, מול מידת המסוכנות הנשקפת ממנו אם ישוחרר. במסגרת זו, בוחן בית המשפט את קצב התנהלות המשפט; המסוכנות הנשקפת מהנאשם לציבור בכלל ולקורבנותיו בפרט; החשש מפני הימלטות הנאשם ושיבוש הליכי המשפט.

9. ענייננו בעבירות מס והלבנת הון. אני נכון להניח, כטענת המשיב, כי להבדיל ממקרים אחרים בהם חשבוניות פיקטיביות אפשרו הוצאת כספים בהיקפים גדולים מקופת המדינה על ידי קיזוז תשומות וניכוי הוצאות שלא כדין, הרי שבמקרה דנן, המע"מ והתשומות שנדרשו כמעט "קיזוז" זה את זה. ברם, לא זו הדרך להשקיף על הפרשיה שבפנינו, באשר מערך החשבוניות הפיקטיביות שייצגו עסקאות שלא היו ולא נבראו, אפשרו התחמקות ממס בהיקף נכבד, ואפשרו הלכה למעשה הלבנה-רבתי של עסקאות בהיקפים אדירים של זהב, כדי כך שנטען על ידי המדינה על דרך ההלצה, כי נפוצו שמועות על גילוי מכרה זהב בישראל. ענייננו

בעבירות שבוצעו בעזות מצח, בתחכום ובתכנון של מערכת מסועפת שגילגלה סכומי כסף שחור בהיקפים של מאות מליוני שקלים, כך שמדובר בפגיעה של ממש בכלכלת המדינה. הפצת חשבוניות פיקטיביות היא מעשה קל לביצוע אך קשה לחשיפה, ופגיעתה בציבור קשה, במיוחד נוכח ההיקף האדיר של העבירות המיוחסות למשיב, כך שאין צורך להכביר מילים לגבי מסוכנותו.

לכך יש להוסיף כי העבירות המיוחסות למשיב, בוצעו על ידו שעה שהיה תלוי ועומד כנגדו כתב אישום בעבירות דומות, אם כי בהיקף קטן יותר. רוצה לומר, כי לא רק שהעורר לא שנה ולא הפנים את לקחו, אלא שהמשך התנהלותו שעה שתלויים ועומדים כנגדו הליכים פליליים באותו עניין, מעידה עליו כי הוא דש בעקבו את עבירות המס והלבנת ההון, ואין מוראו של החוק עליו.

10. המשיב ידע כי המשטרה מחפשת אותו לחקירה, גם אם הזימון הרשמי לא הגיע לידי, כך שאני מתקשה לקבל את הסבריו בנושא זה, שכבר נבחן בהחלטתו של השופט שהם בה נקבע כלהלן (בש"פ 6573/13 הנ"ל בפסקה 19):

"גם אם תתקבל הטענה, כי המשיב לא יצר קשר עם מעורבים בפרשה, ולא ניסה להעלים ראיות, אין להלום כי דווקא במועד בו היה המשיב דרוש לחקירה, התעורר הצורך לצאת לטיול 'רומנטי' ברחבי המדינה, כאשר בה בעת, הוא טרח למנוע כל אפשרות ליצור קשר ישיר עימו.

גם סירובו, לכאורה, של המשיב לגלות היכן מוסתר רכבו הפרטי, מסוג מרצדס, אינו מעיד על רצון לשתף פעולה עם גורמי החקירה, גם אם בסופו של דבר, נתפס הרכב.

במצב דברים זה, אין מדובר בחשש תיאורטי לשיבוש מהלכי המשפט ולהימלטות מהדין, אלא שבפנינו חשש ממשי, הנובע מהתנהגותו של המשיב עצמו".

11. אני נכון לקבל טענת המשיב כי כריכת עניינו בעניינם של שפק ומויאל, עשויה להאריך את משפטו הרבה מעבר לתקופה שהייתה נדרשת אילו משפטו היה מתברר בנפרד. ברם, אין ענייננו בהחלטה על איחוד הדיון, וגם אם אין קשר ישיר בין המשיב לבין שפק ומויאל, הרי שבסופו של דבר מדובר בשיטה אחת ובפרשה אחת, וכוכב הוא עד מרכזי המשותף לכל הנאשמים.

12. על קצב התקדמות ההליכים בתיק העיקרי, עמד השופט זילברטל בהחלטתו בעניין שפק ומויאל. שמיעת התיק החלה לאחר חודשים בהם הוסדרו ההליכים המקדמיים, בית המשפט קבע כי התיק ישמע באופן קבוע בימים א' ו-ג' בשבוע ומתברר כי בית המשפט אף מקיים ישיבות הנמשכות עד לשעה תשע בערב. ניתן אפוא לצפות כי בתקופת הארכה המבוקשת תחול התקדמות של ממש בשמיעת התיק. אף יש לקוות כי שפק ומויאל "יתעשתו" בעקבות המלצת השופט זילברטל, ואף הם יגיעו להסכמות שיהא בהן כדי לייתר שמיעתם של עדים "טכניים".

ענייננו ב"מגה-תיק" הכולל מאות עדים וחומר חקירה רב, שבירורו יארך זמן רב. הפסיקה כבר עמדה על הקושי בניהול

משפט מורכב מעין זה ב'מיטת הסדום' של תשעה חודשים שנקבעה על ידי המחוקק (בש"פ 7173/06 מדינת ישראל נ' שורפי בפסקה 1 (11.9.06); בש"פ 2088/13 מכלוף נ' מדינת ישראל בפסקה 7 (21.3.2013)). בהתחשב במורכבותו של התיק ובכך שממילא אין סיכוי כי יסתיים בתקופה של שלושה חודשים נוספים, אני סבור כי יש מקום להארכת המעצר לתקופה של 150 יום כפי שנתבקש על ידי המדינה.

13. אשר על כן, אני מאריך מעצרו של המשיב ב-150 ימים החל מיום 1.5.2014 או עד למתן פסק דין בת"פ 3643-08-13 בבית המשפט המחוזי בתל אביב, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"ד באייר התשע"ד (14.5.2014).

ש ו פ ט